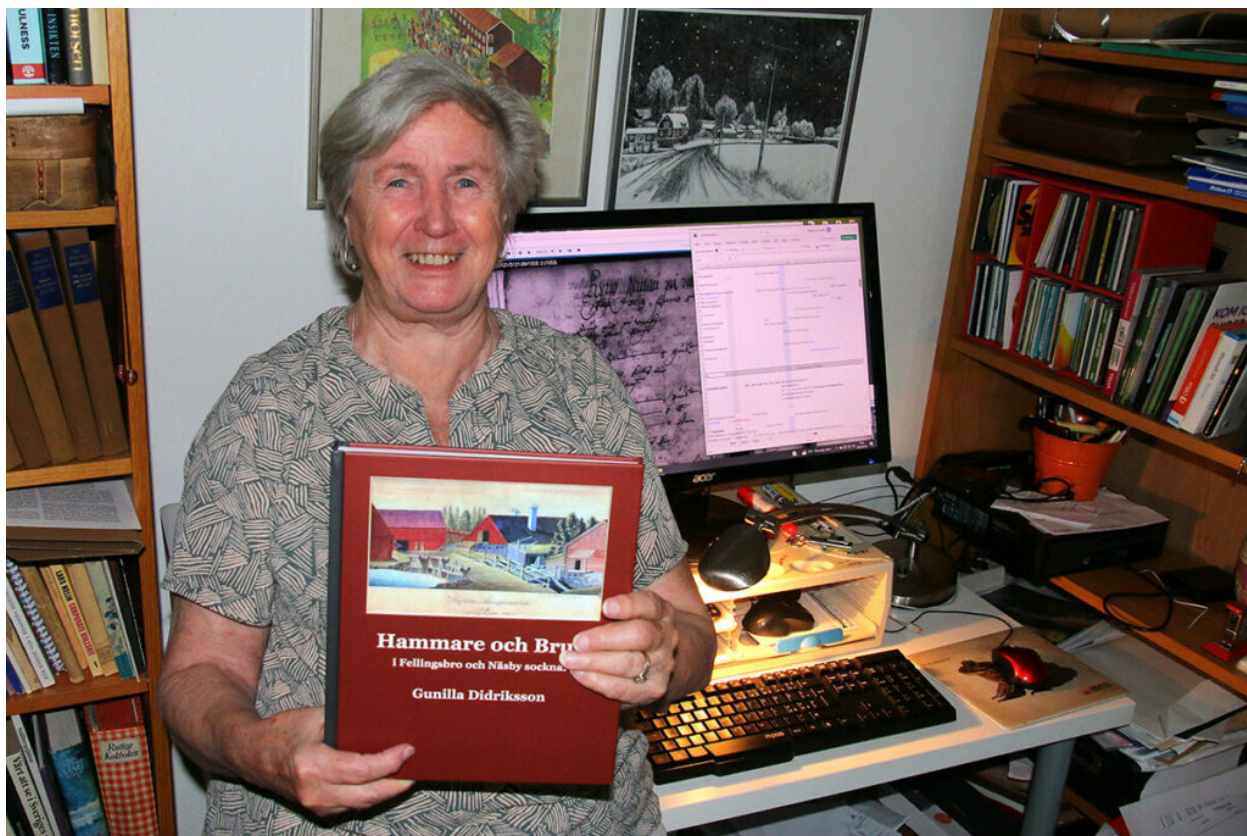

Gunilla Didriksson är aktuell med sin andra bok om Bergslagens fascinerande historia. Foto: Jennie Einarsson

Efter två års forskande i arkiven - nu släpper Gunilla ny bok om lokal industrihistoria

Publicerad: 7 september 2023

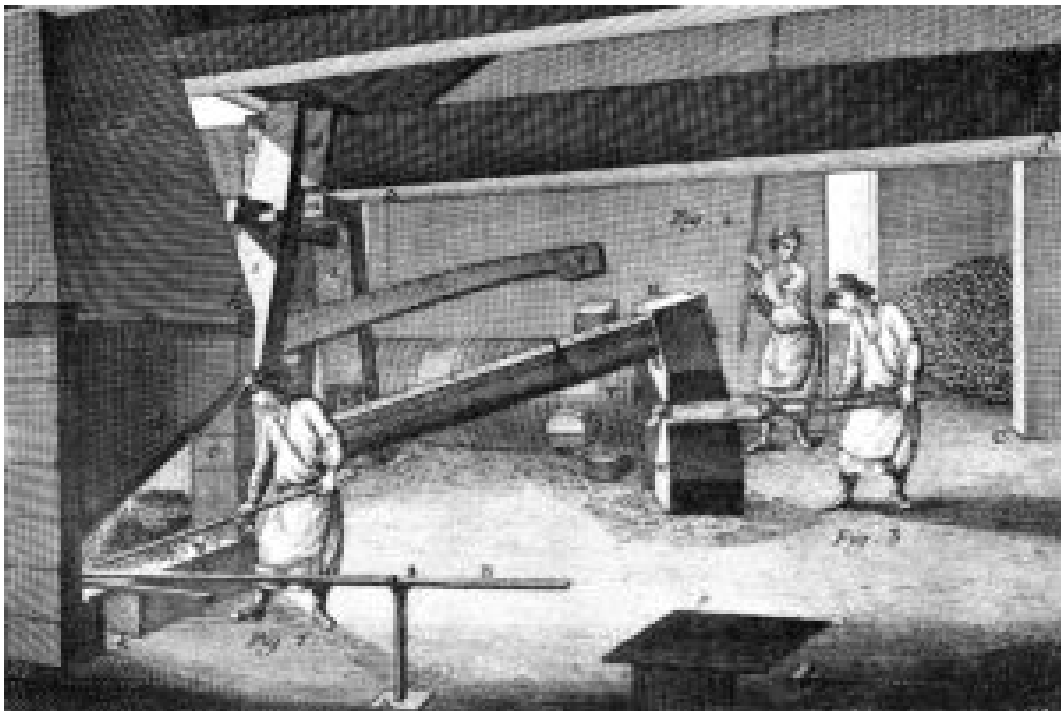
Författare: Jennie Einarsson

Nu är Lindesbergsförfattaren Gunilla Didriksson aktuell med en uppföljare av sin första bok om gruvor och hyttor i Linde och Ramsbergs bergslag. Denna gång har Gunilla tagit fokus på järnets väg och släpper på lördag boken "Hammare och Bruk i Fellingsbro och Näsby socknar". - Jag hade inte i min vildaste fantasi kunnat ana att organisationen i Fellingsbro var så omfattande. Jag upplever att historien som jag har kommit fram till är helt annorlunda än vad man har trott, berättar Gunilla Didriksson.

Gunilla har alltid varit intresserad av historia och har under många år ägnat sig åt att släktforska. När det visade sig att släkten från området Resta i Ramsberg till stor del bestått av bergsmän väcktes frågan – vad gjorde egentligen en bergsman? Efter ett par års forskande ledde detta fram till en fascinerande historia om Bergslagen och 2018 gav Gunilla ut boken "Gruvor och hyttor i Linde och Ramsbergs Bergslag". Nu är hon aktuell igen med en uppföljare som har fått namnet "Hammare och Bruk i Fellingsbro och Näsby socknar".

- Det har varit ett väldigt roligt arbete, nu har jag kommit till nästa led i näringslivskedjan som är hammare och bruk. Man kan säga att den nya boken är en uppföljning utav järnhanteringen, då har man hela produktionskedjan. Det finns så mycket att skriva om den här grenen. När jag arbetade med boken kände jag aldrig att den blev klar, jag hittade bara mer och mer saker så jag bestämde mig för att dela upp den i två böcker. Boken som jag släpper nu handlar om Näsby och Fellingsbro, sedan räknar jag med att kunna släppa ytterligare en bok om Ramsberg, Lindesberg och Nora nästa höst, förklarar Gunilla Didriksson.

På teckningen ser man både tysksmide och vallonsmide. I nedre vänstra hörnet ser man det så kallade vallonsmidet där stångjärnet sakta matas in i härden, men även tysksmidets tunna järntackor, som smältes ihop med flera andra plattor upp till en vikt av cirka 220 kilo, för att sedan hamna under hammaren.

Boken innehåller 330 sidor fyllda med historia, bilder och kartor som Gunilla samlat på sig under två års tid genom ett gediget forskningsarbete.

- Jag hittar mina uppgifter genom att läsa originaltexter från 1500-talet. Det finns skattelängder så som "årlig ränta" i det här området från 1538 som innehåller uppgifter om varenda person som ägde något. Jag har även fått mycket hjälp av bland annat Magnus Jerlström på kulturhistoriska arkivet, det är jag väldigt tacksam för, säger Gunilla.

Allt eftersom Gunillas forskningsarbete fortskred insåg hon att det fanns så mycket mer att berätta om området och dess historia. Det vidsträckta förvaltningsområdet innefattade Fellingsbro, Näsby, Ramsberg, Lindesberg, Nora och upp mot Ljusnarsberg och var omskrivet i skattelängderna som Kronogården i Guldsmeshyttan.

- Vem hade trott att Guldsmeshyttan skulle vara navet över hela det här området? All administration gick från Guldsmeshyttan, tittar man på skattelängderna så heter området Kronogården i Guldsmeshyttan. Det var Gustav Vasa som byggde upp det här området, han har naturligtvis inte gjort allting själv men han har haft bra idéer och kunna genomdriva dem. Han byggde upp en kronogård där som låg där brukskontoret ligger idag och lärde folk hur de skulle bygga och göra allt möjligt. På den tiden var människor tvungna att göra någonting som heter dagsverken, det var en del av skatten och innebar att man fick åka iväg 4 dagar per år och göra olika saker alla, berättar Gunilla och tillägger:

- Organisatoriskt så fanns det tre män som styrde över området, det var Gustav Vasa, Nils Thuleson som var fogde i Arboga och sedan fanns det en herre i Nora som hette Bengt Eriksson Skrivare som var Thulesons skrivare. De tillsatte en fogde över det här området som höll till i Guldsmeshyttan.

Finnåkers bruk på 1860-talet. Där fanns en gång i tiden Fellingsbro socknens största arbetsplats och arbetsstyrkan var stor. Här kan man se bruksgatan med de olika smedjorna. Huset i bakgrunden är Smedbyggningen.

Även Finnåker visade sig ha spelat en stor roll för svensk industrihistoria. Här drevs nämligen ett av de största järnbruken i Sverige.

- Jag hade inte i min vildaste fantasi kunnat ana att organisationen i Fellingsbro var så omfattande. Jag upplever att historien som jag har kommit fram till är helt annorlunda än vad man har trott, exempelvis var Finnåker Fellingsbro största arbetsplats, det är väldigt fascinerande, berättar Gunilla och utvecklar:

En prickskjuttavla av järn, ett mästerverk gjord av smederna på Finnåkers bruk. Tavlan är placerad i utkanten av trädgården på Finnåkers gård.

- Egentligen började det med att borgarna från Arboga och Köping byggde upp hammare på flera platser i området och när deras kapital inte räckte till kom det investerare från Stockholm, oftast adelsmän. De byggde upp en hel rörelse med smedbostäder, det var en helt otrolig organisation kring det hela. Utan kapitalet hade det aldrig blivit några hammare i Fellingsbro socken.

Gunilla poängterar att det svåraste och kanske en av de viktigaste delarna i att skriva boken har varit att inte ha några förutfattade meningar.

- När man forskar som jag gör så är det svåraste att tänka noll, det vill säga att jag får inte ha några förutfattade meningar för då kommer man inte framåt. Man måste se historien som den är rent pappersmässigt, sen får jag tycka vad jag vill, förklarar hon.

I samband med att man har öppet hus i Fellingsbros hembygdsförenings hembygdsgård i Olofsborg lördag 9 september har Gunilla sitt boksläpp klockan 14.00.

- Då håller jag även ett föredrag som heter Järnets väg. Det är en sammanfattning från boken där jag utgår från Guldsmidshyttan. Tycker man om historia så är det här väldigt fascinerande, avslutar Gunilla.

Källa: LindeNytt.com

<https://lindenytt.com/nyheter/efter-tva-ars-forskande-i-arkiven-nu-slapper-gunilla-ny-bok-om-lokal-industrihistoria/>